

NOTY O AUTORACH

ELŻBIETA MONIKA ALBINIAK SDP, dr – Siostra Opatrzności Bożej, katecheta, historyk i pedagog specjalizujący się w historii wychowania. Autorka rozprawy: *Działalność opiekuńczo-wychowawcza Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej w latach 1857-1905*. Zakres zainteresowań badawczych to nade wszystko historia Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej i biografia założycielki tejże wspólnoty zakonnej – Marcjanny matki Marii Antoniny Mirskiej.

AGNIESZKA BAJOR, dr nauk humanistycznych w zakresie bibliologii. Od 2003 r. pracownik Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Redaktor naczelną recenzowanego półrocznika „Nowa Biblioteka”. Autorka kilkudziesięciu publikacji z zakresu bibliografii oraz historii czasopiśmiennictwa ogłoszonych m.in. na łamach „Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych”, „Chowanny”, „FIDES – Biuletynu Bibliotek Kościelnych FIDES”, „Praktyki i Teorii Informacji Naukowej i Technicznej”, „Przeglądu Bibliotecznego”, „Rocznika Historii Prasy Polskiej”, „Roczników Bibliotecznych”, „Studiów Bibliologicznych” i „Śląskich Miscellaneów”.

TOMASZ BAŁUKA CM, ks. mgr lic. – dyrektor Archiwum Polskiej Prowincji Zgromadzenia Księża Misjonarzy, dyrektor Seminarium Internum Księża Misjonarzy, przygotowuje pracę doktorską poświęconą działalności Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy.

JANUSZ FRYKOWSKI, dr nauk humanistycznych w zakresie historii nowożytnej Polski, Tomaszowskie Towarzystwo Regionalne im. dr. Janusza Petera, dyrektor Wydziału Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Lubelskim.

MARCIN A. KLEMĘŃSKI – w czerwcu 2014 r. obronił pracę licencjacką pt. *Albert, książę strzelecki (ok. 1299-1370/710)* w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Publikuje artykuły z dziejów Śląska średniowiecznego. Zajmuje się przede wszystkim historią średniowiecza. Aktualnie pracuje nad pracą magisterską dotyczącą augustianów-eremitów na Śląsku w średniowieczu.

WITOLD KONOPKA, mgr – uczestnik studiów doktoranckich na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; swoje zainteresowania badawcze koncentruje wokół dziejów Kościoła katolickiego w Polsce po II wojnie światowej. Członek Towarzystwa Naukowego w Toruniu oraz Towarzystwa Miłośników Torunia.

MARCELI KOSMAN, prof. zw. dr hab. – historyk, kierownik Zakładu Kultury Politycznej na Uniwersytecie Adama Mickiewicza, w l. 1976-1982 dyrektor Biblioteki Kórnickiej PAN, autor ponad 1500 publikacji, w tym rozpraw z dziejów Kościoła na Litwie oraz syntezy Polska w drugim tysiącleciu (t. 1-2).

ŁUKASZ KRUCKI, ks., dr historii Kościoła; pracownik merytoryczny w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. Zajmuje się tematyką związaną z historią Kościoła XIX-XX w., ze szczególnym uwzględnieniem dziejów archidiecezji gnieźnieńskiej i katolickiego szkolnictwa wyższego.

MAREK MARCZEWSKI, dr hab. teologii pastoralnej. Autor kilkuset publikacji. Zajmuje się pneumatologią, teologią liturgii, małżeństwa i rodziny, teologią odnowy diakonatu stałego, teologią pastoralną ogólną, teologią przepowiadania Słowa (katechetyka, katechumenat). Pracuje i mieszka w Lublinie.

PIOTR MATOGA – organista, badacz historii krakowskich organów. Od 2010 r. pełni obowiązki organisty w Parafii pw. św. Stanisława BM w Krakowie-Kantorowicach. Dotychczas opublikował dwuczęściową

monografię instrumentarium organowego w Bazylice oo. Paulinów na Skałce w Krakowie („Studia Claromontana”, t. 29 i 30) oraz w kościele księży misjonarzy na Stradomiu („Nasza Przeszłość”, t. 120). Był prelegentem na Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Naukowej pt. *Porównanie i rozwój budownictwa organowego w różnych regionach Polski i Europy* (Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie), gdzie zaprezentował historię instrumentów w bazylice ojców karmelitów na Piasku. Przygotowuje osobną publikację książkową na ten temat.

MARCIN MUSIAŁ, mgr historii – w 2013 r. ukończył studia na Uniwersytecie Wrocławskim wraz ze specjalizacjami dokumentalistyka konserwatorska i regionalistyka oraz rozpoczął studia doktoranckie. Bada dzieje i kulturę zakonu franciszkanów reformatów na obszarze Śląska. Od 2010 r. realizuje również studia w zakresie historii sztuki na Uniwersytecie Wrocławskim. Swoje zainteresowania badawcze koncentruje na szeroko rozumianej historii kultury, obejmującej szereg zjawisk artystycznych, politycznych czy konfesyjnych na obszarze Śląska, zarówno w okresie nowożytnym jak i po 1945 r.

URSZULA PERKOWSKA, dr hab. – absolwentka UJ, historyk nauki i oświaty, emerytowany samodzielny pracownik naukowy Archiwum UJ oraz Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ. Zainteresowania badawcze: dzieje UJ, historia kobiet, biografistyka regionalistyczna. Prace m.in.: Uniwersytet Jagielloński w latach I wojny światowej; Studentki Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1894-1939; Maria Epstein siostra Magdalena Maria (1875-1947), Anna Rydlówna (1884-1969) dzieje Starego Sacza, Nowego Sacza, Grybowa, Wilamowic.

BOGUMIŁA WARZĄCHOWSKA, dr nauk humanistycznych w zakresie bibliologii i informatologii, pracownik Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autor: *Książka, prasa i biblioteka w działalności Kościoła katolickiego w województwie śląskim (1922-1939)*. Katowice 2012. Współredaktor: *Biblioteki kościelne i klasztorne. Historia*

i współczesność. Katowice 2009; *Duszpasterstwo Bibliotekarzy. W służbie człowieka i książki*. Katowice 2014. Artykuły, recenzje i sprawozdania w czasopismach bibliologicznych, historycznych i teologicznych.

JÓZEFA WĄTROBA SM – Siostra Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Absolwentka teologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, katechetka, członek Komisji Historycznej w procesie kanonizacyjnym s. Marty Wieckiej, współpracownik o. H. Fokcińskiego SJ w opracowaniu Pozycji oraz vice-postulator w procesie co do cudu za wstawiennictwem s. Marty. W 2005 r. ukończyła Podyplomowe Studia z Archiwistyki Kościelnej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, pracując najpierw w Archiwum Sióstr Miłosierdzia Prowincji Krakowskiej, a obecnie w Archiwum „Naszej Przeszłości” w Krakowie na Stradomiu.

ADAM ZAPAŁA, mgr – historyk, w 2012 r. ukończył historię na Uniwersytecie Jagiellońskim, obronił pracę magisterską pt. *Zaraza oczyma piętnastowiecznego kaznodziei. Krytyczna analiza dyskursu kazań Jana Frankensteina Scio quid Faciam*. Obecnie doktorant w Zakładzie Historii Polski Średniowiecznej UJ, wykonawca w granie NPRH *Monumenta Vaticana res gestas Polonicas illustrantia – edycja źródeł proveniencji papieskiej do dziejów Polski w późnym średniowieczu (od 1394 roku)*.

SPIS TREŚCI

MARCIN A. KLEMENSKI, Klasztor augustianów-eremitów w Sierakowie nad Wartą (XIV-XV w.).....	5
ADAM ZAPAŁA, Geneza kazań Jana Frankensteina <i>Scio quid faciam</i>	15
PIOTR MATOGA, Historia organów w najstarszych polskich klasztorach Sióstr Klarysek.....	33
JANUSZ FRYKOWSKI, Dzieje parafii unickiej w Jarczowie w XVIII wieku	67
AGNIESZKA BAJOR, O. Mariana Pirożyńskiego przestrogi i zalecania czytelnice.....	87
JÓZEFA WATROBA SM, Zofia Łuszczkiewicz – s. Izabella. Siostra Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo (1898-1957).....	107
URSZULA PERKOWSKA, Studenckie lata Zofii Izabelli Łuszczkiewicz.....	125
TOMASZ BAŁUKA CM, Małe Seminarium Księży Misjonarzy w Wilnie w okresie międzywojennym	139
KS. ŁUKASZ KRUCKI, Nieznany raport prymasa Augusta Hłonda o sytuacji Kościoła katolickiego w Polsce po przeprowadzeniu wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 19 I 1947 r.	167
MARCIN MUSIAŁ, Proces likwidacji szkół katolickich w powojennej Polsce na przykładzie Salezjańskiego Gimnazjum Krawieckiego we Wrocławiu	187

RECENZJE

- MARCELI KOSMAN, Rec.: *Jasna Góra na Maryjnej drodze Europy i Polski. Ze studiów nad sanktuarium narodowym. Publikacja jubileuszowa*205
- MARCELI KOSMAN, Rec.: *Klasztory mnisze na wschodnich terenach dawnej Rzeczypospolitej od XVI do początków XX wieku*211
- ELŻBIETA S. MONIKA ALBINIAK SDP, Rec.: *Księga cudów i łask. Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w Janowie Lubelskim*219
- MAREK MARCZEWSKI, Rec.: *Jan Walkusz, Kościół na drogach pomorskiej przeszłości. Studia i szkice z XIX i XX wieku*227

SPRAWOZDANIA

- BOGUMIŁA WARZĄCHOWSKA, VI Powiatowa Konferencja Regionalna *Wkład duchowieństwa w rozwój kultury i literatury na Śląsku*233
- WITOLD KONOPKA, Konferencja *Jezuici wczoraj i dziś. 200 lat od odrodzenia Towarzystwa Jezusowego (1814-2014)*.....239
- NOTY O AUTORACH243

CONTENTS

MARCIN A. KLEMENSKI, Augustinian eremite convent in Sieraków on Warta (15 th -16 th century)	5
ADAM ZAPAŁA, The genesis of Jan Frankenstein's sermons <i>Scio quid faciam</i>	15
PIOTR MATOGA, The history of the church organs in the oldest Polish monasteries of the Clarisse Sisters	33
JANUSZ ADAM FRYKOWSKI, The history of the Uniate parish in Jarczów in the 18 th century	67
AGNIESZKA BAJOR, Father Marian Pirożyński's admonitions and recommendations for readers	87
JÓZEFA WĄTROBA SM, Zofia Łuszczkiewicz – sister Izabella. Daughter of Charity of St. Vincent de Paul (1898-1957)	107
URSZULA PERKOWSKA, Student years of Zofia Izabella Łuszczkiewicz	125
TOMASZ BAŁUKA CM, Small Seminary of Vincentian Fathers in Vilnius in the interwar period	139
Rev. ŁUKASZ KRUCKI, An unknown report of Primate August Hlond about the condition of the Catholic Church in Poland after the election to the Legislative Parliament on January 19, 1947	167
MARCIN MUSIAŁ, The process of dissolution of Catholic schools in post-war Poland on the example of the Salesian Tailor Gymnasium in Wrocław	187

REVIEWS

- MARCELI KOSMAN, Rev.: *Jasna Góra on the Marian Way of Europe and Poland. From the Studies on the National Sanctuary. Jubilee Publication*205
- MARCELI KOSMAN, Rev.: *Monasteries in the Eastern Regions of Former Republic of Poland from the 16th Century to the Beginnings of the 20th Century*211
- ELŻBIETA S. MONIKA ALBINIAK SDP, Rev.: *The Book of Miracles and Graces. Sanctuary of Our Lady of Grace in Janów Lubelski*219
- MAREK MARCZEWSKI, Rev.: *Jan Walkusz, The Church on the Ways of Pomeranian Past. Studies and Outlines from the 19th and 20th Century*227

REPORTS

- BOGUMIŁA WARZĄCHOWSKA, The 6th District Regional Conference *Contribution of the Clergy into the Development of Culture and Literature in Silesia*233
- WITOLD KONOPKA, Conference *Jesuits Yesterday and Today. 200 Years from the Rebirth of the Society of Jesus (1814-2014)*239
- NOTES ABOUT AUTHORS243

PROCEDURA RECENZOWANIA ARTYKUŁÓW NAUKOWYCH

1. Procedura recenzowania artykułów jest zgodna z zaleceniami opisanymi w broszurze Ministerstwa Nauki Szkolnictwa Wyższego „Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce”, Warszawa 2011.
2. Autorzy przysyłając pracę do publikacji w czasopiśmie wyrażają zgodę na proces recenzji.
3. Nadesłane publikacje są poddane ocenie w pierwszej kolejności przez Redakcję.
4. Następnie publikacje są recenzowane przez dwóch rzetelnych recenzentów, którzy nie są członkami Redakcji pisma i posiadają co najmniej stopień doktora.
5. Nadesłane prace nie będą wysyłane do recenzentów z tej samej placówki, z której pochodzą Autorzy oraz do osób mogących pozostać z Autorem w konflikcie interesów.
6. Prace recenzowane są poufnie i anonimowo.
7. Pracy nadawany jest numer redakcyjny, identyfikujący ją na dalszych etapach procesu wydawniczego.
8. Recenzentom nie wolno wykorzystywać wiedzy na temat pracy przed jej publikacją.
9. Recenzent przekazuje sporządzoną recenzję w postaci elektronicznej na adres mailowy Redakcji podany na formularzu recenzji oraz w formie papierowej z odręcznym podpisem, która przechowywana jest w Redakcji przez okres 5 lat.
10. Ostateczną kwalifikację do druku podejmuje Redaktor Naczelny na podstawie analizy uwag zawartych w recenzji i ostatecznej wersji artykułu dostarczonej przez Autora.
11. Raz w roku Redakcja zamieszcza na stronie internetowej uaktualnioną pełną listę Recenzentów, z którymi współpracuje.

ZASADY REDAKCYJNE ODNOŚNIE PRZYPISÓW

1. Stosujemy tzw. przypisy dolne. Numer przypisu (cyfry arabskie) w tekście umieszczamy przed znakiem interpunkcyjnym kończącym zdanie lub jego część.
2. W opisach bibliograficznych stosujemy prostą wersję zapisu przecinkowego (uwaga: przecinek po tytule winien być zapisany czcionką prostą, nie kursywą).
3. Opis bibliograficzny publikacji zwartej (książki) powinien zawierać: inicjał imienia (lub inicjały), nazwisko(-a) autora(-ów), tytuł dzieła, podtytuł (oddzielone kropką), tłum. inicjał imienia i nazwisko tłumacza, miejsce i rok wydania, stronę (ze skrótem s.). Uwaga: nie podajemy nazw wydawnictw.
4. W opisach prac zbiorowych tytuł (*kursywą*) poprzedza redaktora(-ów), którego nazwisko podajemy w mianowniku po skrócie red.
5. Tytuły czasopism podajemy czcionką prostą w cudzysłowie. Poszczególne elementy opisu bibliograficznego zapisujemy w sposób następujący: **numer rocznika, rok wydania, tom, numer lub/i zeszyt**, z zastosowaniem skrótów **R., t., z. i nr**.
6. Tytuły czasopism podajemy w pełnym brzmieniu. Jeśli odwołujemy się do tego samego czasopisma po raz drugi, to za pierwszym razem po pełnym tytule podajemy **[dalej: skrót czasopisma]**. Skróty czasopism zapisujemy bez cudzysłowu.
7. Przy odsyłaniu do stron internetowych należy podać: **autora, tytuł utworu, „adres” internetowy oraz w nawiasie datę korzystania ze strony**.
8. W przypadku, gdy tekstu danego autora nie cytujemy, lecz jedynie streszczamy, parafrazujemy lub do niego odsyłamy w celu znalezienia szerszej informacji, przypis poprzedzamy odpowiednio skrótem: **Por.** albo **Zob.**
9. W przypisie, w którym dane bibliograficzne są takie same jak w przypisie bezpośrednio go poprzedzającym, stosujemy zapis: **Tamże, s. xx**. Dzieło wcześniej cytowane zapisujemy: **inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł dzieła lub jego skrócony zapis** (za każdym razem jednakowy), **s. xx**.
10. Jeżeli w jednym przypisie występują bezpośrednio po sobie więcej niż jedno dzieło tego samego autora, to przy cytowaniu drugiego dzieła (i następnych – jeśli występują bezpośrednio po sobie) zamiast inicjału imienia i nazwiska autora piszemy: **tenże (taż), tytuł lub jego skrót, dz. cyt., s. xx**.

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW

1. Artykuły do czasopisma „Nasza Przeszłość” przyjmowane są do poszczególnych tomów w dwóch terminach do 15 kwietnia oraz do 15 października.
2. Tekst powinien być przygotowany w dostępnych edytorach tekstu Microsoft Word (plik zapisany w formacie doc, z możliwością odczytu w starszych wersjach programu) lub LibreOffice.

Informujemy, że w administracji Instytutu Wydawniczego „Nasza Przeszłość” można zamówić kilkadziesiąt archiwalnych tomów NP (tomy 25, 33, 41, 44, 48, 50-52, 58, 61-63, 65, 67-82, 84-122). Większość z nich w cenie obniżonej – promocyjnej.

W celu zaznajomienia się z ich zawartością polecamy pełną bibliografię na stronach internetowych wydawnictwa. Spisy treści zebrane są w dwóch plikach, które można przeglądać dzięki darmowemu programowi Adobe Reader. Nasza strona: **www.naszaprzeszlosc.pl**

Nakład 122 tomu: 350 egz.

Druk:

Wydawnictwo Instytutu
Teologicznego Księży Misjonarzy
ul. Stradomska 4, 31-058 Kraków
Wydawnictwo@witkm.pl
www.witkm.pl